

Taloussuunnitteluohje 2027

Sisällys

1 Rahoituksen perusteet Pirkanmaan hyvinvointialueella	2
2 Rahoituskehys vuodelle 2027	6
3 Talousarvion tavoitteet	9
4 Pirkanmaan hyvinvointialueen talousarvioprosessi	10
5 Henkilöstösuunnittelu	17
6 Henkilöstöön liittyvien kustannusten suunnittelu	20
7 Lisätietoja	28

1 Rahoituksen perusteet Pirkanmaan hyvinvointialueella

Hyvinvointialueet ovat osa julkisen talouden suunnitelmaa ja valtion talousohjausta. Valtion rahoitus on yleiskatteellista ja vuositasolla kiinteää.

Valtion rahoitus hyvinvointialueille

Valtion rahoituksen lähtötason perusteena käytetään hyvinvointialueiden sosiaali- ja terveydenhuollon ja pelastustoimen käyttökustannuksia, rahoituskustannuksia sekä suunnitelman mukaisia poistoja ja arvonalentumisia.

Käyttökustannuksista vähennetään vuosikohtaisesti hyvinvointialueiden asiakasmaksutulot sekä muut toiminta- ja rahoitustuotot. Valtion rahoitettava osuus pohjautuu nettokustannuksiin (toimintakulut – toimintatuotot = nettokustannukset + poistot).

Valtion rahoitus perustuu hyvinvointialueen asukasmäärään, sosiaali- ja terveydenhuollon palvelujen tarvetta kuvaaviin tekijöihin, asukastiheyteen, vieraskielisyyteen, kaksikielisyyteen, saaristoisuuteen, saamenkielisyyteen, hyvinvoinnin ja terveyden edistämiseen, yo-sairaalaosuuksiin sekä pelastustoimen riskitekijöihin.

Vuoden 2027 rahoituksen määräytyminen

Vuoden 2027 rahoituksen pohjana on laskennallinen, tarveperusteinen valtion rahoitusmalli. Vuoden 2027 rahoitukseen huomioidaan lisäksi hyvinvointialueiden vuoden 2025 ylijäämistä johtuva jälkikäteistarkistuksen vähennys.

Lopullinen vuoden 2027 rahoituksen taso päätetään vuoden 2026 lopussa, jolloin nyt määriteltyyn rahoitukseen tarkennetaan lopulliset lakisääteiset muutokset sekä syksyn HVA-indeksin ennuste.

Palvelutarpeen kasvu

Vuoden 2027 rahoitukseen huomioidaan THL:n laskelmien mukaisesti palvelutarpeen kasvu vuodesta 2026 vuoteen 2027. Uuden rahoituslakiesityksen

mukaisesti laskennallisesta kasvuarviosta otetaan kuitenkin huomioon enää vain 60 %. Palvelutarpeen kasvulle on huomioitu rahoituksessa kansallisesti lisäystä 0,73 %.

Hyvinvointialueittain palvelutarpeen muutokseen rahoituksessa vaikuttaa myös suhteellinen muutos muihin hyvinvointialueisiin verrattuna. Muiden hyvinvointialueiden palvelutarpeen kasvu on ollut niin runsasta, että Pirkanmaan hyvinvointialueen palvelutarpeen kasvun komponentti jää negatiiviseksi ja todellisuudessa pienentää rahoitustamme vuodesta 2026 vuoteen 2027.

Hyvinvointialueen hintaindeksi

Vuoden 2027 rahoitukseen huomioidaan lisäksi hintaindeksi, joka kuvaa kustannustason muutosta vuoden 2026 tasosta. Hintaindeksi muodostuu ansiotasoindeksistä, kuluttajahintaindeksistä sekä hyvinvointialueyönantajan sosiaaliturvamaksun muutoksesta. Alustava arvio hintaindeksin muutoksesta on 2,63 %. Hintaindeksi päivittyy vielä syksyllä.

Tehtävämuutosten huomioon ottaminen

Valtion rahoituksen tasoa määritettäessä otetaan täysimääräisesti huomioon hyvinvointialueiden järjestämisvastuulle kuuluvien tehtävien laajuuden tai laadun muutos, jos se aiheutuu asianomaista tehtävää koskevasta laista tai asetuksesta, lakiin tai asetukseen perustuvasta valtion viranomaisen määräyksestä tai valtion talousarviosta. Valtion rahoitusta voidaan korottaa tai alentaa tehtävien laajuuden tai laadun muutoksen perusteella.

Tehtävämuutosten vuoksi rahoitusta leikataan vuodelle 2027 kansallisesti yhteensä 183 miljoonaa euroa eli 0,7 %. Pirkanmaan hyvinvointialueen näkökulmasta tämä tarkoittaa noin 17 miljoonan euron rahoituksen pienentymistä.

Jätkikäteistarkistus

Vuoden 2025 ylijäämästä johtuva jätkikäteistarkistuksen rahoitusta pienentävä vaikutus on kansallisesti noin 425 miljoonaa euroa, josta Pirkanmaan hyvinvointialueen osuus on noin 40 miljoonaa euroa. Kansallisesti rahoitukseen sisältyy kuitenkin jätkikäteistarkistusta yhteensä edelleen noin 890 miljoonaa euroa.

Hyvinvointialueen talousarvio ja -suunnitelma

Aluevaltuuston on vuoden loppuun mennessä hyväksyttävä hyvinvointialueelle seuraavaksi kalenterivuodeksi talousarvio, jossa otetaan huomioon hyvinvointialuekonsernin talouden vastuut ja velvoitteet. Talousarvion hyväksymisen yhteydessä aluevaltuuston on hyväksyttävä myös taloussuunnitelma kolmeksi tai useammaksi vuodeksi. Pirkanmaan hyvinvointialueen taloussuunnitelma sisältää kaksi suunnitteluvuotta talousarviovuoden lisäksi (1+2 vuotta).

Taloussuunnitelma on laadittava siten, että se on tasapainossa tai ylijäämäinen viimeistään toisen talousarviovuotta seuraavan vuoden päättyessä. Taloussuunnitelman tasapainossa voidaan ottaa huomioon talousarvion laadintavuoden taseeseen kertyväksi arvioitu ylijäämä.

Hyvinvointialueen taseeseen kertynyt alijäämä tulee kattaa enintään kahden vuoden kuluessa tilinpäätöksen vahvistamista seuraavan vuoden alusta lukien. Vuoden 2025 lopussa Pirkanmaan hyvinvointialueella on taseessa kertynyttä alijäämää noin 68 miljoonaa euroa ja sen odotetaan tulevan katetuksi vuoden 2026 aikana.

Talousarviossa ja -suunnitelmassa on käyttötalous- ja tuloslaskelmaosa sekä investointi- ja rahoitusosa. Investointiosasta on ilmentävä hyvinvointialueen investoinnit.

Hyvinvointialuekonsernin toiminnallisesti ja taloudellisesti merkittävimmät investoinnit on perustuttava investointisuunnitelmaan, jonka toimivaltaiset ministeriöt ovat hyväksyneet.

Hyvinvointialueen investointisuunnitelma

Hyvinvointialueen on vuosittain laadittava investointisuunnitelma seuraavaa tilikautta seuraavien neljän tilikauden aikana aloitettavista hyvinvointialuekonsernin investoinneista ja niiden rahoituksesta. Vuosien 2027–2030 investointisuunnitelmat on ensimmäisen kerran laadittu vuoden 2025 loppuun mennessä ja niitä päivitetään lopulliseksi esitykseksi ja ministeriöiden hyväksyttäväksi vuoden 2026 aikana.

Investointisuunnitelman tulee sisältää tiedot investoinneista ja investointeja vastaavista sopimuksista. Lisäksi sen tulee sisältää tiedot hyvinvointialueen toimitilojen ja kiinteistöjen sekä muiden pitkävaikutteisten hyödykkeiden suunnitelluista luovutuksista. Investointisuunnitelma koskee koko Pirkanmaan hyvinvointialueen konsernia.

Hyvinvointialueen lainanottovaltuus

Valtioneuvosto päättää vuosittain valtiovarainministeriön esityksestä hyvinvointialueen lainanottovaltuuden (pitkäaikaiset lainat). Hyvinvointialue saa ottaa lainaa päätöksen mukaisen määrän investointisuunnitelman mukaisten investointien rahoittamiseksi. Jos julkisen talouden, valtiontalouden tai hyvinvointialueen rahoitusasema heikentyy merkittävästi, hyvinvointialueen lainanottovaltuutta voidaan pienentää.

Valtioneuvosto voi muuttaa hyvinvointialueen lainanottovaltuutta, jos investointi on välttämätön hyvinvointialueen järjestämisvastuulle kuuluvien palvelujen tuottamisen jatkuvuuden kannalta tai lainsäädännössä edellytettyjen palvelujen turvaamiseksi eikä investointitarvetta voida kattaa muulla tavoin.

Pirkanmaan hyvinvointialue ei saanut lainanottovaltuutta lainkaan vuodelle 2027, jolloin investointisuunnitelman hyväksyminen tulee edellyttämään lainanottovaltuuden muutoksen hakemista vuoden 2026 aikana.

2 Rahoituskehys vuodelle 2027

Valtion rahoituskehys Pirkanmaan hyvinvointialueelle vuodelle 2027 täsmentyy lopullisesti vasta loppuvuodesta 2026. Talousarviovalmistelussa käytetään huhtikuussa 2026 julkaistua tietoa, jonka mukaan Pirkanmaan hyvinvointialueen yleiskatteellinen valtionrahoitus vuodelle 2027 on 2 588 miljoonaa euroa. Kun rahoituskehys tarkentuu, niin rahoitukseen tehdyt muutokset sisällytetään talousarvioon.

Vuoden 2027 rahoitus, Pirkanmaan hyvinvointialue		
	euroa	Muutos%
Laskennallinen sote-rahoitus (sis. jälkikäteistarkistus) vuonna 2026	2 528 555 501	
Laskennallinen pela-rahoitus (sis. jälkikäteistarkistus) vuonna 2026	54 054 331	
Laskennallinen rahoitus yhteensä vuonna 2026	2 582 609 832	
Laskennallinen sote-rahoitus vuonna 2027	2 531 951 947	3,12 %
Laskennallinen pela-rahoitus vuonna 2027	55 744 217	0,55 %
Rahoitus yhteensä vuonna 2027	2 587 696 164	3,06 %

Rahoituksen kasvu vuodesta 2026 vuodelle 2027 on yhteensä 5,1 milj. euroa, 0,2 %.

Rahoitus on hyvinvointialuetasoisista yleiskatteellista rahoitusta ja näkyy vain hyvinvointialuetasolla. Rahoitusta ei jaeta organisaatiossa alemmille tasoille (tehtäväalueet, palvelulinjat).

Talousarvioon sisällytettävät rahoitukseen vaikuttavat lakisäätteiset muutokset ovat seuraavia:

Sote-rahoituksen tehtävämuutokset, Pirkanmaa	euroa
Ikääntyneiden ympärivuorikautisen hoivan henkilöstömitoituksen kehittäminen teknologiaa hyödyntäen (HO 2023)	-3 260 000
Teknologian hyödyntäminen kotihoidossa (Lisätoimet 2025)	-1 520 000
Lääkkeenmääramiskäytäntöjen laajentaminen (HO 2023)	-470 000
Terveystarkastusten kehittäminen (HO 2023)	-700 000
Vammaispalvelulain soveltamisalan muutos (Lisätoimet 2024)	575 000
Hyvinvointialueille valvontalaista johtuvat velvoitteet	260 000
Kotoutumislain muutoksesta johtuva ehkäisevän ja täydentävän toimeentulotuen rahoitus (siirto momentilta 32.50.30)	-150 000
Lastensuojeluyksiköiden päivystyssääntöjen keventäminen ja joustavoittaminen (Lisätoimet 2025)	-130 000
Sosiaalihuollon työllistymistä ja työ- ja toimintakykyä edistävien palvelujen kokonaisuuden uudistaminen (Lisätoimet 2025)	-940 000
Sosiaalihuoltolain 11 ja 14 §:n uudistaminen (Lisätoimet 2025)	-3 225 000
Terveystarkastusten kehittäminen, kutsunnanalaiisten ja vapaaehtoiseen asepalvelukseen hakeutuvien naisten ennakkoterveystarkastukset (siirto momentilta 27.10.01)	330 000
Asiakasmaksujen muutokset (Lisätoimet 2026)	-8 250 000
Kotoutumispalveluiden uudistus, ihmiskaupan uhrien korvausten siirto (siirto momentilta 32.50.30)	65 000
Kotoutumispalveluiden uudistus, toimeentulotuen kustannusten korvausten siirto (siirto momentilta 32.50.30)	205 000
Sote-rahoituksen tehtävämuutokset v. 2027 yhteensä	-17 210 000

Vuoden 2027 rahoituksen muutosta 0,2 % ei käytetä suoraan raamivalmistelun perusteena, vaan suunnittelua ohjaava raami lasketaan hyvinvointialueindeksiin 2,63 % perusteella. Rahoituksen kasvua suurempi toimintakatteen kasvu on mahdollista toteuttaa ylijäämätavoitetta pienentämällä. Koska taseeseen kertynyt alijäämä saadaan katetuksi vuoden 2026 aikana, niin ylijäämää ei tarvitse kerryttää enää yhtä paljon kuin vuonna 2026. Toisaalta ylijäämä on edelleen välttämätöntä merkittävien investointien toteuttamisen mahdollistamiseksi. Toimintakatteeksi asetetaan suunnitteluohjeessa enintään -2 517,4 miljoonaa euroa, joka on 2,63 % vuoden 2026 talousarvion toimintakatetta suurempi.

Samalla kasvuraamilla ohjataan kaikkia tehtäväalueita. Sote-tehtäväalueen ja pelastustoimen toimintakate vuodelle 2027 tulee mahtua seuraaviin kokonaisraameihin.

- Sote -2 435 920 000 euroa
- Pela -83 753 000 euroa

Sisäisten yksiköiden osalta taloussuunnittelua ohjataan sillä periaatteella, että niiden sisäinen laskutus tai vyörytykset eivät saa rasittaa varsinaisen palvelutoiminnan tehtäväalueita heidän kasvuraamiaan enempää, vaan kasvuvarana myös näissä käytetään samaa suunnitteluprosenttia.

Strategisten ohjauksen ja järjestämisen toimintakate saa olla enintään -34 435 000 euroa.

Tukipalveluiden taloussuunnittelua ohjaa sisäisen laskutuksen taso, joka saa muille tehtäväalueille olla enintään 496 638 000 euroa. Lisäksi tukipalveluiden yli-/alijäämäksi tavoitellaan nollaa pois lukien tyhjästä tiloista aiheutuva alijäämä, joka jää tukipalveluiden tehtäväalueen tulokseen.

Tehtäväalueelta toiselle siirtyvät tehtävät tai palveluostojen ja oman tuotannon välillä siirtyvien muutosten osalta tehtävät siirrot huomioidaan edellä esitettyyn raamiin muutoksina, mutta edellytyksenä on, että ne ovat hyvinvointialuetasolla kustannusneutraaleja.

Varattuun raamikasvuun tulee sisällyttää lähtökohtaisesti kaikki kustannusnousut ja tehtävien sisällöissä tai määrissä tapahtuvat muutokset. Mikäli varaus ei syystä tai toisesta riitä, tulee sen ylittävät esitykset tuoda erillisasioina tasapainotusneuvotteluihin hyväksyttäväksi. Tasapainotusneuvotteluiden esitysten toimittamista varten toimitetaan erikseen ohjeet talouspäälliköille.

Vuoden 2027 ylijäämätavoitteeksi muodostuisi näillä tavoitetasoilla noin 27 miljoonaa euroa, mutta lopullinen tavoite tarkentuu suunnittelun edetessä.

Hyvinvointialueen hintaindeksissä vuodelle 2027 ennustettu kuluttajahintaindeksin osuus on 1,4 %. Sitä voidaan käyttää suunnittelussa ulkopuolisten palveluiden hinnanmuutosten arviona vuodesta 2026 vuoteen 2027.

3 Talousarvion tavoitteet

Pirkanmaan hyvinvointialueen päivitetty hyvinvointialuestrategia 2026–2029 hyväksyttiin aluevaltuustossa 26.1.2026. Strategian toimeenpanosuunnitelma 2026–2029 (hyväksytty aluehallitus 30.3.2026) täsmentää strategian tavoitteita. Strategian tavoitteille on sen toimeenpanosuunnitelmassa määritelty strategiakaupiset kehittämistoimet kuvaamaan tunnistettuja kehittämistarpeita. Strategian toimeenpanosuunnitelman kehittämistoimille määritellään vuosittain työn painopisteet vuositavoitteiksi ja –mittareiksi.

Strategia toimii talousarvion laatimisen perustana. Uuden strategiakauden myötä myös talousarvion tavoitteiden laatimisen tapa muuttuu. Talousarvion tavoitteet perustuvat vuodesta 2027 alkaen suoraan strategian toimeenpanosuunnitelman vuositavoitteisiin. Tavoitteiden on perustuttava strategian toimeenpanosuunnitelmaan, ainoastaan muut merkittävät raamin tai toimintaympäristön muutokset huomioidaan tarvittaessa.

Pirkanmaan hyvinvointialueen talousarvion tavoitteiden valmistelua koordinoidaan Vaikuttamisen ja viestinnän vastuualueelta ja strategiayksiköstä.

Talousarvion tavoitteet muodostuvat järjestämisen tavoitteista sekä tehtäväalueiden ja sosiaali- ja terveystalvuelujen palvelulinjojen strategisista tavoitteista. Järjestämisen tavoitteet ovat sitovia aluevaltuustoon nähden ja tehtäväalueiden ja palvelulinjojen sitovia strategisista tavoitteet aluehallitukseen nähden.

Tavoitteet tulee asettaa siten, että niiden saavuttaminen on todennettavissa. Tavoitteiden tulee olla toteutettavissa käytössä olevilla resursseilla ja niiden henkilöstövaikutukset tulee huomioida.

Tavoitteiden valmistelu on käynnistetty keväällä 2026 ja valmistelu etenee noudattaen toiminnan ja talouden suunnittelusta julkaistua aikataulua. Aluehallitus

pyytää strategian toimeenpanosuunnitelmasta johdetuista talousarviotavoitteista toimielinten ja vaikuttamistoimielimen lausunnot. Vuoden 2027 talousarvion tavoitteisiin saaduilla lausunnoilla päivitettyt tavoitteet sekä niiden vaikutukset käsitellään Aluehallituksen talousseminaarissa 17- 18.9.2026 ja Aluevaltuuston TA2027-seminaarissa 20.10.2026.

Tehtäväalueille ja palvelulinjoille laaditaan talousarvioon toimintasuunnitelmatekstit lokakuussa erillisen ohjeistuksen mukaisesti. Niissä kuvataan kunkin tehtäväalueen ja palvelulinjan toimintaa sekä toimenpiteet strategisten tavoitteiden toteuttamiseksi. Lisäksi kuvataan toiminnan painopisteet ja keskeiset muutokset. Toimintasuunnitelmaan laaditaan myös palvelulinjoittain yhteenveto strategisista tavoitteista ja niiden vaikutuksista. Lisäksi henkilöstövaikutukset ja toimintaan liittyvät henkilöstötavoitteet kootaan henkilöstösuunnitelmaan.

Toimintaan vuodelle 2027 suunniteltavat muutokset

Vuoden 2027 talousarviokirjaan suunnitellaan luottamushenkilöiden toiveiden mukaisesti enemmän palvelulinja- ja tehtäväaluekohtaisia tekstikuvauksia toiminnan laajuudesta ja muutoksista. Jotta sivumäärä ei kohtuuttomasti kasva, tullaan talousarviokirjan sivumäärää samalla vähentämään alkuosan yleisistä teksteistä sekä erillisellä pykälällä vuosittain päätettävästä investointiosasta.

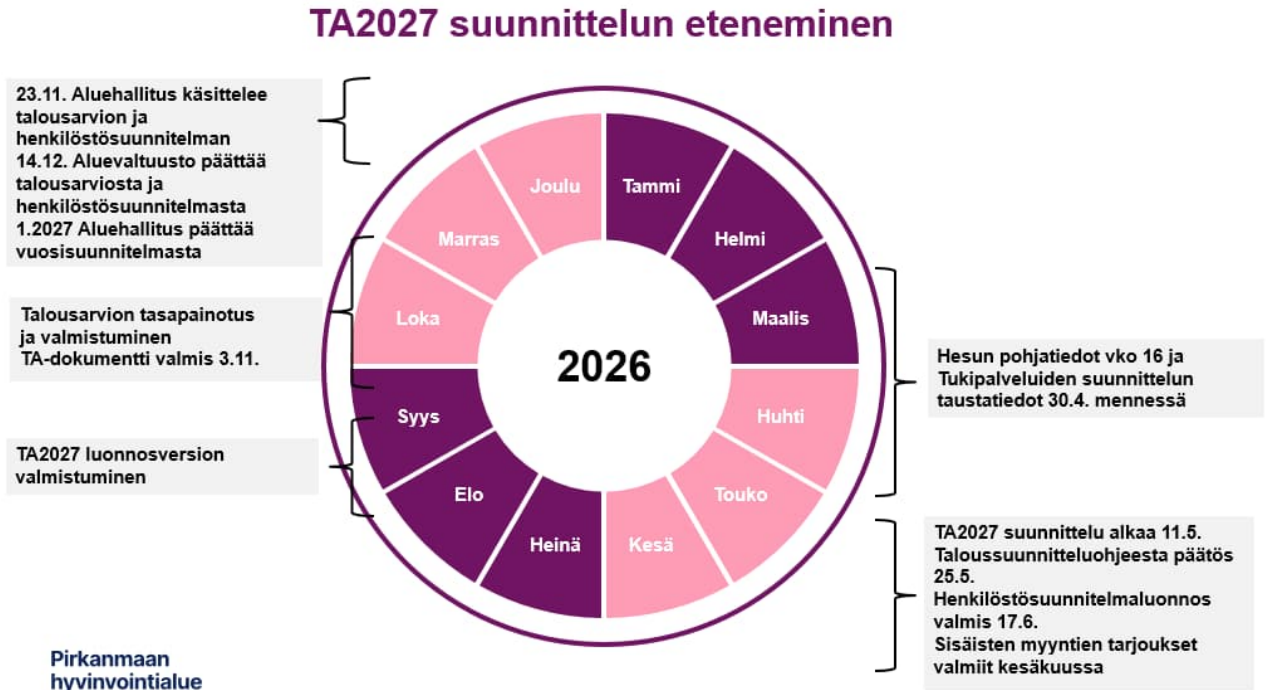
4 Pirkanmaan hyvinvointialueen talousarvioprosessi

Talousarvioprosessin eteneminen

Talousarviosuunnittelu etenee alla olevan vuosikellon mukaisesti. Ensimmäinen luonnosversio talousarviosta laaditaan syyskuun 2026 puoliväliin mennessä.

Talousarviovaikutteisista valtuustoaloitteista tehdään erillinen koonti, johon kootaan saadut aloitteet ja niihin laaditut vastaukset. Kokonaisuus valmistellaan syyskuun loppuun mennessä valmiiksi, jotta niitä voidaan käsitellä lokakuun aluevaltuustoseminaarissa.

Aluehallitus käsittelee talousarvion marraskuun 2026 aikana ja aluevaltuusto vahvistaa sen joulukuussa 2026.

Tarkempi aikataulu määräpäivineen löytyy tästä dokumentista.

Ajantasainen talouden aikataulu kaikkine talouden päivämäärineen löytyy intrasta <https://intra.pirha.fi/group/guest/talous-aikataulut>.

TA-suunnittelun tärkeät päivät

Alla olevasta listauksesta löytyvät tärkeimmät päivämäärät talousarvion laadinnalle.

1. vaihe	Hesun pohjatiedot ja Tukipalveluiden suunnittelun taustatiedot
Vko 16	Henkilöstösuunnitelman pohjatietojen toimitus palvelulinjojen vastuuhenkilöille resurssimuutosten arviointia varten
30.4.2026	Tukipalvelut tuottaa tiedossa olevat 2027 vuodelle tulevat muutokset ja niiden eurovaikutukset Sotelle

2. vaihe	TA2027 suunnittelu
8.5.2026	Pirhan johdon toiminta- ja talusseminaari, taloussuunnitteluohjeen luonnos
11.5.2026	FPM Talsu budjetointikoulutus syöttöoikeuskäyttäjille, FPM Talsu talousarvion suunnittelu ja henkilöstösuunnittelu auki
28.5.2026	TA2027 Taloussuunnitteluohje -koulutus (AH päätös 25.5.2026)
11.6.2026	Sisäiset tarjoukset valmiit tukipalvelut -organisaation osalta FPM Talsussa ja tarjoukset palvelulinjoille lähetetään -> palvelusopimusneuvottelut 15.-26.6.
17.6.2026	Henkilöstösuunnitelman 1. luonnosversio valmis
18.6.2026	Muiden kuin tukipalveluiden sisäiset tarjoukset valmiit
26.6.2026	Tukipalveluiden sisäisissä erissä huomioituna palvelusopimusneuvottelujen tulos
3. vaihe	Luonnosversion valmistuminen
24.8.2026	Tukipalveluiden TA2027 ja henkilöstösuunnitelma, luonnosversio valmis
1.9.2026	SOJ:n, Soten ja Pelan TA2027 ja henkilöstösuunnitelma, luonnosversio valmis
8.9.2026	Pirhan johdon toiminta- ja talusseminaari, TA2027 ja henkilöstösuunnitelma luonnosversiot
9.-10.9.2026	Seminaarimuutosten vieminen TA2027:oon FPM Talsussa
4. vaihe	TA2027 tasapainotus ja valmistuminen
21.-25.9.2026	Ylimmän johdon neuvottelut tehtäväalueiden kanssa (TA tasapainotus) ja sovittujen muutosten vieminen talousarvioon ja henkilöstösuunnitelmaan 30.9. mennessä
30.9.2026	Talousarviovaikutteisista valtuustoaloitteista tehtävä koonti vastauksineen valmis
9.10.2026	Tukipalveluiden TA2027 ja henkilöstösuunnitelma valmiit
Vko 41	Valtuustoryhmien muutosehdostukset talousarvioon
19.10.2026	Kaikkien yksiköiden sisäiset myynnit valmiit
19.10.2026	SOJ:n TA2027 ja henkilöstösuunnitelma valmiit
21.10.2026	Sote ja Pela palvelulinjat TA2027 ja henkilöstösuunnitelma valmiit
26.10.2026	TA-dokumentin materiaalin toimitus (toimintasuunnitelmat, tavoitteet, talous, HR)
3.11.2026	TA2027- ja henkilöstösuunnitelma -dokumentit valmiit
5. vaihe	Päätöksenteko
23.11.2026	Aluehallitus käsittelee talousarvion ja henkilöstösuunnitelman
14.12.2026	Aluevaltuusto päättää talousarviosta ja henkilöstösuunnitelmasta
XX.1.2026	Aluehallitus päättää vuosisuunnitelmasta (Talousarvio tarkennettuna käyttösuunnitelmaksi)

Talousarvion valmistelutaso

Pirkanmaan hyvinvointialueen talousarvio suunnitellaan FPM Talsu – taloussuunnittelujärjestelmässä.

Pirkanmaan hyvinvointialueella talousarvio valmistellaan joko kustannuspaikka- tai vastuualuetasolle. Vastuualuetasolle valmisteltaessa käytetään suunnittelussa apuna ns. vastuualuetasoisia suunnittelukustannuspaikkoja, joille voi suunnitella

koko vastuualueen talousarvion yhteensä pl. palkkakustannuksia, jotka suunnitellaan aina suoraan kustannuspaikkatasolle. Nämä vain talousarviovaiheessa käytössä olevat vastuualuetasoiset suunnittelukustannuspaikat tulee tyhjentää käyttösuunnitelmaa laadittaessa varsinaisen toiminnan kustannuspaikoille. Uuden suunnittelukustannuspaikan käyttöönotosta tulee sopia lähettämällä sähköpostia osoitteeseen talous@pirha.fi.

Talousarvion laadinnassa noudatetaan Pirkanmaan hyvinvointialueen tilikartan mukaista tilitasoista suunnittelua, minkä lisäksi voi talousarvion alku vaiheessa tehdä suunnittelua myös tiliryhmätasoisille suunnittelutileille. Suunnittelutileille suunnitellut erät tulee siirtää varsinaisille tilikartan mukaisille tileille talousarvion luonnoksen valmistumiseen mennessä.

Talousarviiodokumentissa esitetään tehtäväalue- ja palvelulinjatasojen talousarvioluvut. Talousarvio sisältää määrällisen henkilöstösuunnitelman (nimiketasoinen HTV määrä ja siihen perustuva palkkavarauus).

Talousarviiodokumentin yhteydessä laaditaan ja hyväksytään myös erillinen henkilöstösuunnitelmadokumentti, joka sisältää henkilöstöressurssien laadullisen ja määrällisen suunnitelman.

Huomioitavaa tuottojen ja kustannusten budjetoinnissa

Henkilöstökustannusten suunnittelun prosessi on muuttunut aiemmasta. Palkkabudjetoinnista on erillisenä tekemisenä luovuttu ja jatkossa palkkabudjetin kokonaisuus suunnitellaan tulosbudjetoinnin yhteydessä talouden vastatessa henkilöstökustannusten kokonaisuudesta talousarviossa. HR vastaa nimiketasoisesta htv-painotteisesta henkilöstösuunnitelmasta, joka kytkeytyy talousarvion laadintaan ja jossa suunnitellun htv:n mukaiset palkkaeurot sisältyvät talousarvion vakituisten ja määräaikaisten palkkaeuroihin.

Palkkakustannusten ja muiden henkilöstöön liittyvien kustannusten suunnittelu ohjeistetaan tarkemmin kappaleessa 6 Henkilöstöön liittyvien kustannusten suunnittelu.

Suunnittelussa käytetään Pirhan voimassa olevaa tililuetteloa, mikä löytyy Intrasta <https://intra.pirha.fi/group/guest/talouden-ja-kirjanpidon-ohjeet> kohdasta Kirjausohje ja laskentatunnisteet. Pyydetään kiinnittämään huomiota tililuettelossa mainittuihin tilien sisältöjen selvityksiin, jotta kirjataan erät oikeille tileille. Vuodelle 2027 tiliin 4469 Muut palveluostot on lisätty maininta, että kokemusasiantuntijoiden palkkiot kirjataan ko. tilille (Kokemusasiantuntijatoiminta - intra.pirha.fi).

Muut mahdolliset muutokset lisätään ohjeeseen Valtiovarainministeriön annettua asetuksen hyvinvointialueen taloustietojen toimittamiseen sovellettavista tietosisällöistä ja teknisistä kuvauksista koskien tilikautta 2027.

Sisäisten erien suunnittelu

Tukipalvelut -organisaatio laatii tarjouksen palveluitaan käyttäville ostajille myytävistä eristä. Sen jälkeen myyjät ja ostajat neuvottelevat sisäisestä kaupasta tarvittaessa. Sisäiset erät tarkentuvat suunnittelun edetessä.

Tukipalveluiden tarjoukset tehdään talousarviovaiheessa vastuualueetasoisina asiakkaiden vastuualueiden yhteiskustannuspaikoille. Mikäli jollakin vastuualueella ei ole käytössä yhteiskustannuspaikkaa, sovitaan asiakkaan kanssa erikseen mille kustannuspaikalle tarjous kirjataan. Tästä poiketen toimitilojen tarjoukset annetaan kustannuspaikkatasoisina.

Myös muiden organisaatio-osien keskenään käymä sisäinen kauppa tiedotetaan myyjän toimesta ostajaorganisaatiolle ja siitä neuvotellaan tarvittaessa.

Sisäisten erien suunnittelussa käytetään tilikartan sisäisten erien tilipareja. Sisäiset myynnit tallennetaan taloussuunnittelujärjestelmään myyjäorganisaation toimesta sekä myyjän että ostajan talousarvioihin kyseisen erän sisäisille tileille.

Sisäinen työpanoskauppa on ohjeistettu kappaleessa 6 Henkilöstöön liittyvien kustannusten suunnittelu.

Organisaation sisäiset vyörytykset talousarviossa

Pirkanmaan hyvinvointialueella vyörytetään Strateginen ohjaus ja järjestäminen - tehtäväalueen sekä Sote-palvelutuotannon johto -palvelulinjan (pl. Tesoman hyvinvointikeskuksen yhteiset) nettokustannukset edelleen varsinaisen toiminnan yksiköille. Hyvinvointialueen vyörytyserät lisätään kullekin palvelulinjalle keskitetysti talouden ohjauksen toimesta ennen talousarvion ja käyttösuunnitelman valmistumista.

Palvelulinjoilla, toimialueilla ja vastuualueilla olevat yhteiset ja hallinnolliset kustannuspaikat vyörytetään pääsääntöisesti nolville, jotta kaikki kustannukset kohdistuvat varsinaiseen toimintaan. Nämä vyörytykset toteutetaan palvelulinjan ilmoittamien vuosikohtaisten tarpeiden mukaisesti käyttösuunnitelmaan.

Vyörytettäessä vyörymään lähtee kunkin vyörytettävän kustannuspaikan ali-/yli jäämä ja se vyörytetään vastaanottaville kustannuspaikoille ulkoisten toimintakulujen suhteessa.

Laskentatunnistemuutokset

Tarvittavista laskentatunnistemuutoksista ilmoitetaan palvelulinjoittain ohjeen <https://intra.pirha.fi/group/guest/laskentatunnisteet> mukaisesti.

1.1.2027 alkaen toteutettavaa kustannuspaikkamuutosta voi esittää tehtäväksi heti tarpeen ilmettyä, jotta muutokset saadaan mukaan mahdollisimman aikaisessa vaiheessa vuoden 2027 taloussuunnittelussa käytettäväksi. Talousarvion sitovien tasojen välillä ei voi tehdä organisatorisia muutoksia enää sen jälkeen, kun talousarvio on lukittu, vaan niitä käsitellään tarvittaessa talousarviovuoden kuluessa talousarviomuutoksina. Talousarviossa huomioonotettavat vuodenvaihteen muutokset tulee toimittaa ao. lomakkeella 14.8.2026 mennessä.

17.10.2026 mennessä ilmoitetut muutokset ehtivät vielä mukaan käyttösuunnitelman tekemiseen.

Taloussuunnitelman koostaminen

Pirkanmaan hyvinvointialue laatii keskitetysti taloussuunnitelman vuosille 2028–2029 vuoden 2027 talousarvioon pohjautuen. Taloussuunnitelma esitetään tehtäväalueittain ja palvelulinjoittain talousarviokirjassa.

Käyttösuunnitelman laatiminen

Hyväksytyn talousarvion pohjalta laaditaan vuoden loppuun mennessä käyttösuunnitelma, jossa tarkennetaan laadittua talousarviota kustannuspaikka- ja tilitasoilla sekä jaetaan talousarvio kuukausille.

Mikäli talousarviosuunnittelussa on käytetty vastuualuetasoisia suunnittelukustannuspaikkoja, siirretään niiden erät varsinaisen toiminnan kustannuspaikoille viimeistään käyttösuunnitelmassa.

Mahdolliset muutokset vakituisten ja määräaikaisten palkkojen tileille tehdään käyttösuunnitelmavaiheessa nimiketasoisina henkilöstösuunnitelmaan tai ylemmällä tasolla talouden muutoksina, kuten talousarviovaiheessakin, samoja perusteita ja hyväksymismenettelyä käyttäen.

Henkilöstökustannukset jakautuvat kuukausille henkilöstösuunnitelman mukaisesti (palkankorotukset sisältäen), muut erät jaetaan taloussuunnittelujärjestelmässä kuukausille automaattisesti 1/12-osin. Halutessaan tuottojen ja muiden kuin henkilöstökustannusten kohdentumista kuukausille voi muuttaa. Suurempien erien kohdalla onkin hyvä tarkentaa kuukausijakoa, mikäli kustannukset tai tuotot eivät toteudu tasaisesti kalenterivuoden aikana.

Käyttösuunnitelmadokumentissa esitetään tehtäväalueiden, palvelulinjojen ja palvelulinjan rakenteen mukaan joko toimialueen tai vastuualueen tuloslaskelmat sekä mahdolliset henkilöstösuunnitelmaan tehdyt muutokset.

5 Henkilöstösuunnittelu

Yleistä

Henkilöstösuunnittelu perustuu hyvinvointialueen strategiaan ja strategian toimeenpanosuunnitelmaan sekä niistä johdettuihin järjestämisen ja toiminnan tavoitteisiin ja niiden henkilöstövaikutuksiin. Henkilöstösuunnittelu sisältää määrällisen ja laadullisen henkilöstösuunnittelun.

Henkilöstösuunnittelussa ja henkilöstövoimavarojen kohdentamisessa huomioidaan toimintaympäristön keskeiset muutokset, kuten palvelutarpeen kasvu, henkilöstömitoitus, henkilöstön saatavuus, rahoitus ja lainsäädäntö sekä kriittisimmät ja eniten kustannushyötyä tuottavat tavoitteet.

Määrällinen henkilöstösuunnittelu

Henkilöstöresurssit suunnitellaan palvelulinjoittain henkilöstösuunnitelmaan realistisesti siten, että henkilöstökulut pystytään kattamaan palvelulinjalle osoitetulla rahoituksella. Vuodelle 2027 henkilöstöresurssien suunnittelun pohjatietona on vuodelle 2026 hyväksytyn käyttösuunnitelman mukainen määrällinen henkilöstösuunnitelma. Määrällisen henkilöstösuunnitelman pohjatieto tarkistetaan huomioiden toiminnan muutostarpeet ja toiminnallisiin tavoitteisiin liittyvät henkilöstövaikutukset.

Henkilöstösuunnitelma laaditaan kustannuspaikoittain, tarvittaessa kohde ja projektitasolla. Henkilöstöresurssit tarkistetaan ja suunnitellaan nimiketasoisesti. Muutoksena edelliseen vuoteen on, että *suunnitelma laaditaan erikseen vakinaiselle ja määräaikaiselle resurssille* siten, että *määräaikaiset henkilöresurssit sisältävät myös suunnitelman sijaisista*.

Käyttösuunnitelman mukaisiin nimikkeiden pohjatietoihin on päivitetty sopimuskorotusten osalta ajantasainen nimiketasoinen varsinaisen palkan tieto

HR-järjestelmästä. Jokaisella laskentatunnisteella näkyy suunnitellun nimikkeen varsinaisen palkan mukainen keskipalkka.

Vakinaisen henkilöstön osalta tarkistetaan, että pohjatiedoissa on vakinaisen henkilöstön lukumäärä nimikkeittäin oikein. Vakinaisen henkilöstön suunnittelussa ei huomioida poissaoloja (ellei tehtävä jää kokonaan täyttämättä), eli vakinaisten lukumäärä tarkistetaan jokaisen vakinaisen nimikkeen osalta ”vakanssiajattelun” mukaisella tavalla. Jos tehtäviä on avoinna tai rekrytointi tehtävään on käynnissä, pohjatiedoissa voi olla puutteita. Tämä huomioidaan pohjatietojen tarkistuksessa. Lisäksi vakinaisten suunnittelussa huomioidaan kuluvan vuoden käyttösuunnitelma ja siihen hyväksytyt resurssimuutokset, joita ei ole vielä toteutettu. Vakituinen henkilö on käyttösuunnitelmassa pääsääntöisesti varattu jokaiselle kuukaudelle ja tästä muodostuu vuositasolla yksi henkilötyövuosi.

Vakinaisen henkilöresurssin tarkistamisen jälkeen tarkistetaan, että pohjatiedoissa *määräaikaisiin ja sijaisiin varattu lukumäärä* on nimiketasolla oikein ja vastaa toiminnan tarvetta. Ensimmäisenä tarkistetaan *vuosilomasijaistustarve* erityisesti kesälomakaudelta ja otetaan kantaa siihen, onko pohjatiedossa oleva nimikekohtainen sijaistarve oikea vuositasolla. Samalla on hyvä tarkistaa, että sijaisten lukumäärä on sijoitettu oikeille kuukausille tarpeen mukaisesti. Tämän jälkeen tarkistetaan, että pohjatieto kattaa vuosilomasijaisten ohella *muut määräaikaisten työntekijöiden tarpeet* (esimerkiksi hankkeet ja niiden projektityöntekijät, jotka eivät ole kenenkään sijaisia tai mahdolliset harjoittelijat). Poissaoloja sijaistavat vakituiset varahenkilöt kuuluvat henkilöstösuunnitelmassa vakinaiseen henkilöstöön eivätkä määräaikaisiin, vaikka heidät huomioidaan sijaisten määrää arvioitaessa. Määräaikaisten henkilöresurssin kohdalla käyttösuunnitelmaan pohjautuvissa tiedoissa on usein kuukausittaista vaihtelua ja sijaistarve painottuu kesäkuukausille.

Pohjatietojen tarkistamisen yhteydessä arvioidaan lisäksi vuodelle 2027 tarvittavat resurssimuutokset. Resurssimuutoksia esitettäessä otetaan kantaa sekä tarpeen että rahoituksen mukaan määriteltyihin perusteluihin. Henkilöstöresurssveja voidaan lisätä esimerkiksi ostopalveluista omaksi toiminnaksi siirtämällä tai muulla

kulurakenteen muutoksella. Resurssia voidaan myös uudelleen kohdentaa sisäisillä järjestelyillä. Seuraavassa kappaleessa esitellään tarkemmin resurssimuutoksien suunnittelu.

Uudet virat ja tehtävät sekä virkoja ja tehtäviä koskevat muutokset

Uudet virat ja tehtävät sekä kustannusvaikutuksia sisältävät virka- ja tehtävämuutokset arvioidaan pohjatietojen tarkistamisen yhteydessä palvelulinjoilla / tehtäväalueilla sovitun toimintamallin ja aikataulun mukaisesti. Resurssimuutosesitykset kootaan ja toimitetaan oman alueen HR –controllerille, joka kirjaa esitykset FPM-järjestelmään. Resurssimuutosesitykset sisältävät kirjauksen muutoksen tarpeesta ja tiedon rahoituksesta (valinnat järjestelmän kriteerien pohjalta). HR-controllerit valmistelevat resurssimuutosesitykset johdon päätettäväksi. Vain *hyväksytyksi merkityt resurssit* siirtyvät henkilöstösuunnitelmaan ja osaksi talousarviota, sekä muodostavat rekrytointisuunnitelman ja virkojen perustamisen pohjan vuodelle 2027.

Vuodelle 2027 henkilöstösuunnittelua on uudistettu siten, että nimiketasolla esitettävät resurssimuutokset jaetaan kolmeen eri suunnittelukokonaisuuteen: a) uudet resurssit, b) siirtyvät resurssit ja c) muut resurssimuutokset. Lisäksi tulosbudjetin puolella voidaan suunnitella sellaisia resurssimuutoksia, joiden kohdentuminen ei vielä ole tiedossa henkilöstösuunnitelman vaatimalla nimiketasolla (kuvataan tarkemmin kappaleessa kuusi (6)).

Hyväksytyt henkilöstösuunnitelman (nimiketasoinen HTV määrä) aiheuttama varsinaisen palkan kustannusvaikutus siirtyy osaksi henkilöstöbudjettia, jossa sen tulee mahtua annettuun talousarvioraamiin. Hyväksytyt henkilöstösuunnitelman mukaisesti arvioidaan talouden toimesta vaikutusta budjetoituihin palkanlisiin (lisääntykö, väheneekö, pysyykö ennallaan).

Rekrytointihaasteellisten, suunnitteluhetkellä täyttämättömien tehtävien osalta esihenkilöiden tulee arvioida tehtävien tarve vuosittain uudelleen ja arvioida, onko tarve suunnitella tehtävät jatkossa henkilöstösuunnitelmaan vai hyödyntää

esimerkiksi vuokratyötä tai muuta ostopalvelua, jolloin varaus tehdään talouden toimesta oikealle tilille. Mikäli puolestaan palkkavaraus on edellisenä vuonna toteutunut esimerkiksi työvoimanvuokraukseen, mutta tarkoitus on sisällyttää resurssi henkilöstösuunnitelmaan, tulee vastaavasti ostopalveluihin varattu määräraha kohdentaa omaan henkilöstöön.

Harjoittelijoiden rekrytointi, joka edellyttää palkkavarausta, huomioidaan resurssimuutosten suunnittelussa samoin perustein, kuin muutkin kustannuksia aiheuttavat resurssimuutokset. Palvelulinjat arvioivat rekrytoitavien harjoittelijoiden määrän ja kohdentumisen määrärahojen puitteissa.

Mikäli hyvinvointialueella on tunnistettu sopeuttamistarpeita, joilla ennakoidaan olevan vaikutusta määrälliseen henkilöstösuunnitelmaan, voidaan tämä huomioida talousarvion suunnittelussa FPM Talsun tulosbudjetin palkkojen muutokset - välilehdellä. Muutos kirjataan joko palvelulinjan tai toimialueen soveltuvalle yhteiskustannuspaikalle. Mahdollisista henkilöstövähennyksistä on käytävä aina yhteistoimintaneuvottelut ja neuvotteluiden päätyttyä erä kohdistetaan tarkemmin nimiketasoiseen henkilöstösuunnitelmaan käyttösuunnitelmassa.

Ohjeet: <https://intra.pirha.fi/group/guest/henkilostobudjetointi1>

6 Henkilöstöön liittyvien kustannusten suunnittelu

Palkkakustannusten suunnittelu

Henkilöstösuunnitelman laadinnan yhteydessä muodostuu talousarviosuunnittelun tulosbudjetin palkkakustannuksien suunnittelulle pohja. Pohjatieto koostuu henkilöstösuunnitelman puolella nimikkeittäin tehtävästä käyttösuunnitelman htv-määrien yhdistämisestä Primasta poimittuihin kustannuspaikkatasoisiin keskipalkkoihin.

Tätä pohjatietoa muokataan henkilöstösuunnittelussa tarvittavin muutoksin tekemällä resurssimuutoksia, mahdollisesti lisäämällä uusia resursseja tai

poistamalla tarpeettomia tai siirtämällä resursseja hyvinvointialueen sisällä toisaalla käytettäväksi. Tästä kerrotaan tarkemmin kappaleessa 5 Henkilöstösuunnittelu.

Tulosbudjetin suunnittelun puolella on mahdollista muokata edelleen vakituisten ja määräaikaisten palkkakustannuksia tietyin perustein. Muokkaaminen tehdään kustannuspaikkatasoiseen syöttöpohjaan lisätyllä välilehdellä Talouden muutokset.

Tulosbudjetin muokkaamisen erät tulee aina hyväksyttää ao. suunnittelukokonaisuuden päätöksentekotaholla. Tulosbudjetin palkkakustannusten muokkaamisessa käytetään sovittuja perusteita:

Peruste	Sisältö
Palkattomat poissaolot ilman sijaista	Perustetta käytetään, kun vähennetään palkkabudjettia arvioiden, että palkkabudjetista tulee säästymään x euroa, koska myönnettäviin palkattomiin poissaoloihin ei palkata sijaista . Nimike ei ole määritettävissä. Mikäli vähennys kohdistuu tiettyyn nimikkeeseen, tehdään vähennys henkilöstösuunnittelun puolella.
Osa-aikaisuudet ilman sijaista	Perustetta käytetään, kun vähennetään palkkabudjettia arvioiden, että palkkabudjetista tulee säästymään x euroa, koska myönnettäviin työajan osa-aikaistuksiin ei palkata sijaista . Nimike ei ole määritettävissä. Mikäli vähennys kohdistuu tiettyyn nimikkeeseen, tehdään vähennys henkilöstösuunnittelun puolella.
Rekrytointivaikeudet	Perustetta käytetään, kun vähennetään palkkabudjetista tulosbudjetoinnin yhteydessä x euroa sillä perusteella, että tehtäviä tulee olemaan täyttämättöminä talousarviovuoden

	<p>aikana rekrytointivaikeuksista tai -viiveistä johtuen. Nimike ei ole määritettävissä. Mikäli vähennys kohdistuu tiettyyn nimikkeeseen, tehdään vähennys henkilöstösuunnittelun puolella. Yhteistyö HR:n kanssa.</p>
<p>Kohdentumattomat yt-muutokset, joilla on htv-vaikutusta</p>	<p>Perustetta käytetään tulosbudjettiin tehtävässä palkkabudjetin vähennyksessä, kun on käynnissä tai suunnitteilla yt-neuvottelut, joiden lopputulos ei ole vielä selvä, mutta joilla tulee olemaan euromääräistä ja htv -vaikutusta. Vähennys tehdään yhteiskustannuspaikalle.</p>
<p>Muu sopeuttamistarve, jolla htv-vaikutusta</p>	<p>Perustetta käytetään tulosbudjettiin tehtävässä palkkabudjetin vähennyksessä, kun sopeuttamista tehdään eikä yt-neuvotteluille ole tarvetta, mutta sopeuttamisella tulee olemaan euromääräistä ja htv -vaikutusta (esim. ei palkata lyhyisiin poissaoloihin sijaisia).</p>
<p>Tavoitteisiin liittyvä htv-vaikutus</p>	<p>Perustetta käytetään tulosbudjettiin tehtävässä palkkabudjetin muutoksessa, kun muutos perustuu tavoitteisiin eikä sen kohdistuminen nimiketasolla ole selvillä, mutta muutoksella ajatellaan olevan htv-vaikutusta. Esim. tavoitteena on vähentää sairauspoissaoloja 3 htv:n verran, jolloin sijaisten määrä vähenee 3 htv:tä ja kustannukset pienenevät x euroa.</p>

Tulosbudjetin muutoksen yhteydessä määritellään aina tehtävän kirjauksen euro- ja htv-vaikutus, jotka näkyvät tallennuksen jälkeen järjestelmässä myös osana laadittavaa henkilöstösuunnitelmaa.

Palkkatilien kulujen lisäksi talouden toimesta suunnitellaan tulosbudjetoinnin yhteydessä myös muut henkilöstökustannukset -tiliryhmän tilit. Kirjaukset tehdään tulosbudjetoinnin syöttöpohjalla. Palkkakustannuksia vähentävät henkilöstökorvaukset budjetoidaan kokonaisuutena sopimusryhmittäin tileille 4091-4094.

Henkilökohtaisia lisiä budjetoidaan ainoastaan tilanteessa, jossa työ- ja virkaehtosopimuksissa määritelty sopimuksen vähimmäistaso ei *hyvinvointialuetasolla* toteudu. HR ohjeistaa palvelulinjoja tarvittaessa henkilökohtaisten lisien budjetoimisesta tarkemmin.

Työ- ja virkaehtosopimukseen perustuvat palkankorotukset

Talousarviovalmistelussa varaudutaan virka- ja työehtosopimusten nojalla toteutettaviin palkankorotuksiin. Kunta- ja hyvinvointialan yleisen linjan mukaisten sopimuskorotusten kustannusvaikutus vuodelle 2027 on kaikissa sopimusryhmissä keskimäärin 3,9 %. Kustannuksiin sisältyy osittain vuonna 2026 toteutuvien palkankorotuserien kustannusvaikutuksia.

Päivämäärä	Sopimuskorotus	SOTE-sopimus	Lääkärisopimus	HYVTES
1.4.2027	Yleiskorotus*****	2,00 %	2,00 %	2,00 %
1.4.2027	Paikallinen järjestelyerä*****	0,40 %	0,40 %	0,40 %***
1.4.2027	Kehittämishjelmaerä (paikallinen erä)	0,40 %	0,40 %	0,40 %***

*** Liitteen 7 paikalliset järjestelyerät lasketaan liitteen 7 henkilöstön palkkasummasta.

***** Vuoden 2027 korotukset voivat muuttua perälaularatkaisun myötä.

Hyvinvointialan sopimuskorotukset: [Hyvinvointialan sopimuskorotukset 1.6.2025–1.2.2028 | Kunta- ja hyvinvointialuetyöntajat KT](#)

Palkankorotukset huomioidaan budjetointijärjestelmässä automaattisesti ja ne kohdentuvat järjestelmässä nimikekohtaisen henkilöstösuunnitelman mukaisesti koko sopimusryhmään kuuluvalle, suunnitellulle henkilöstömäärälle.

Palkankorotukset varataan sopimusryhmittäin varsinaiseen palkkaan ja lisäksi palkanlisiin (tilit 4003-4007).

Palkkaharmonisaatio

Palkkojen harmonisointia on toteutettu hyvinvointialueen aloittamisesta lähtien paikallisesti sovittujen järjestelyerien turvin. Harmonisoinnin loppuunsaattaminen edellyttää yhteneväisiä hyvinvointialueen palkkausjärjestelmiä. SOTE-sopimuksen ja HYVTES-sopimuksen osalta palkkausjärjestelmät valmistuvat todennäköisesti vuoden 2026 aikana, jonka jälkeen harmonisoinnin kokonaiskustannuksia pystytään arvioimaan.

Palkkaharmonisointi pyritään rahoittamaan ensisijaisesti valtakunnallisella tasolla sovittujen järjestelyerien paikallisella kohdentamisella. Lisäksi Pirkanmaan hyvinvointialueella on päätetty, että vuosittain talousarviovalmistelun yhteydessä arvioidaan mahdollisuudet varata lisämääräraha palkkaharmonisoinnin toteuttamiseen, mikäli taloustilanne sen mahdollistaa. Lähtökohtana on, että palkkaharmonisoinnin vuoksi ei erikseen sopeuteta toimintaa henkilöstömenoja vähentäen tai asukkaiden palveluja leikaten, vaan harmonisointia edistetään taloudellisten reunaehtojen puitteissa (AH 24.11.2025, §324).

Palvelulinjat eivät varaudu erikseen budjetissaan palkkaharmonisoinnin toteuttamiseen. Palkkaharmonisoinnin mahdollinen määrärahavaraus arvioidaan syksyllä ennen talousarvion valmistumista ja rahoituksen ollessa selvillä.

Lomarahavaraus ja henkilösivukulut

Lomarahavaraus ja lomapalkkavelan muutoksen osuus muodostuvat budjetointiohjelmaan budjetoitujen palkkojen mukaisesti automaattisesti. Lomarahavaraus on 5,5 % palkkasummasta ja lomapalkkavelan osuus on arvioitu olevan 0,8 % palkkasummasta. Tarvittaessa lomapalkkavelan muutoksen varausta voidaan tarkentaa budjetoinnin edetessä.

Henkilösivukulut on määritelty budjetointiohjelmaan vuodelle 2027 vuoden 2026 vahvistettujen sivukuluprosenttien mukaisesti, lukuun ottamatta työttömyysvakuutusmaksua ja tapaturmavakuutusmaksua, joissa varausta on nostettu hieman ennakoiden vuoden 2026 tasosta. Sivukuluprosentti on yhteensä 23,04 % palkoista suunnittelun käynnistyessä.

Henkilösivukuluprosentteja tarkistetaan talousarviovalmistelun edetessä ja ne vahvistuvat lopullisesti vasta aivan loppuvuodesta. Sivukuluprosenttien tarkennuksista ilmoitetaan erikseen.

Henkilösivukulut taloussuunnittelun käynnistyessä	%
Työnantajan sairausvakuutusmaksu	1,91
KuEL-maksu / palkkaperusteinen eläkemaksu (sis. työkyvyttömyyseläkemaksun)	16,82
Taloudellinen tuki	0,03
Tasausmaksu (ent KuEL-maksu, eläkeperusteinen)	2,70
Työttömyysvakuutusmaksu	1,30
Tapaturmavakuutusmaksu OP Vakuutus Oy	0,28
YHTEENSÄ	23,04

Palkkioiden sivukulut

Palkkioiden sivukulut eivät ole mukana automaattisessa sivukululaskennassa. Palkkioiden osalta arvioidut sivukulut budjetoidaan manuaalisesti tilille 4115 Muut työeläkemaksut.

Henkilötyöpanoksen myynti ja klinikkakauppa

Henkilöstöressurssien sisäinen myynti (klinikkakauppa) suunnitellaan Pirha-tasoisilla hinnoilla, joita kaikki palvelulinjat käyttävät. Lisäksi huomioidaan lomaraha- ja lomapalkkavelkakulut sekä henkilösivukulut. Sivukulujen lisäämisen jälkeen hintaan lisätään vielä 5 % hallintolisä, ellei yksiköiden välillä muuta sovita. Tiedot syötetään budjetointijärjestelmään 18.6.2026 mennessä.

Mikäli yksikön koko toiminta myydään sisäisenä henkilötyöpanosmyyntinä, voidaan myyntihinta laskea todellisten kokonaiskustannusten mukaisena.

Osa keskitetystä varahenkilöstöstä toimii klinikkakauppaperiaatteella eli sijaisten palkkakustannukset huomioidaan sisäisinä palveluostoina ja myynteinä.

Osaaminen

Henkilöstön osaamisen kehittäminen suunnitellaan strategiatavoitteiden ja toiminnallisten muutosten mukaisesti. Yksiköissä laaditaan koulutus- ja kehittämissuunnitelmat, jotka ohjaavat koulutussuunnittelua ja määrärahojen käyttöä. Kullakin toimialueella tehdään talousarviovaraus ulkopuolista täydennyskoulutusta varten harkintaa käyttäen ensisijaisesti huomioiden hyvinvointialueen monipuolinen, sisäinen Pirha-akatemiaan täydennyskoulutustarjonta.

Ulkoiseen täydennyskoulutukseen voidaan käyttää harkinnan mukaan enintään 1 % palkkamenoista, jos soveltuvaa sisäistä koulutusta ei ole saatavilla. Tarkan suunnitteluvarauksen alueet suunnittelevat itsenäisesti omaan talousarvioonsa sovitettuina. Täydennyskoulutukseen varattavat määrärahat budjetoidaan tilille 4440 koulutus- ja kulttuuripalvelut.

Työhyvinvointi ja henkilöstöetuudet

Henkilöstöetuuksien ja työhyvinvointitoiminnan suunnittelu tehdään taloussuunnittelun käynnistyessä vuoden 2026 etujen mukaisella tasolla ([Henkilöstöedut - intra.pirha.fi](https://intra.pirha.fi)). Henkilöstöetuuksien suunnitteluohjetta tarkennetaan tarvittaessa syksyllä 2026. Henkilöstöjaosto päättää vuoden 2027 henkilöstöetuuksista talousarvioon varattujen määrärahojen puitteissa.

Henkilöstöetujen ja työhyvinvointitoiminnan suunnitteluvaraukset tehdään yksikön omaan talousarvioon, lukuun ottamatta Virkisty Vapaalla yhdistyksen avustusta. Henkilöstöetujen varaukset tehdään alla oleville tileille:

Henkilöstöetus	Tili
Liikunta-, kulttuuri-, työmatka- ja hyvinvointietu (ePassi FLEX)	4469 muut palveluostot
Lounasetu (ePassi)	4412 ravitsemuspalvelut
Kahvit, teet, maidot/kauramaidot	4520 elintarvikkeet
50 ja 60 vuotta täyttävien merkkipäivän huomioiminen	4030 muut palkkiot
Eläköityvän muistaminen	4030 muut palkkiot
Virkisty Vapaalla -yhdistyksen tukeminen	4742 avustukset yhteisöille
Työhyvinvointitoiminta (tyhy)	4469 muut palveluostot

Työnohjaus

Yksiköt suunnittelevat työnohjaukseen itsenäisesti suunnitteluvarauksen toiminnan tarpeiden mukaisella tavalla. Työnohjaus budjetoidaan tilille 4475 muut asiantuntijapalvelut. Hyvinvointialueen kilpailutettujen työnohjaajien keskimääräinen hinta on yksilötyönohjauksessa noin 150 euroa ja ryhmätyönohjauksessa 350 euroa. Lisätietoja työnohjauksesta ja voimassa olevat hinnat palveluntuottajittain intrassa: [Työnohjaus - intra.pirha.fi](https://intra.pirha.fi)

7 Lisätietoja

Rahoitus

Talouspalvelujohtaja Mikko Hannola, mikko.hannola@pirha.fi, puh. 040 572 5584

Talousarvion tavoitteet

Strategiapäällikkö Kristiina Lumme, kristiina.lumme@pirha.fi (myös strategia@pirha.fi), puh. 044 472 2679

Talousarvioprosessi ja taloussuunnittelu

Taloussuunnittelupäällikkö Leena Gabrielsson, leena.gabrielsson@pirha.fi (myös talous@pirha.fi), puh. 040 729 7317

Henkilöstösuunnittelu

Kehittämispäällikkö Anne Markkula, anne.markkula@pirha.fi (myös HRbudjetointi@pirha.fi), puh. 044 486 1619